

# Abidələr və kurqanlar Cəbrayılın qədim nişanələridir

Ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyinin bərpa olunması xalqımızın çoxəsrlik tarixində hərbi və diplomatik sahədə qazandığı ən böyük Zəfərdir. Haqq savaşından qalib çıxan xalqımız bu gün əzəli torpaqlarına, el-obasına qayıdır. Ölkə başçısının rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilən Böyük Qayıdış proqramı çərçivəsində işğaldan azad olunmuş ərazilər müasir və abad yaşayış yerlərinə çevrilir. 30 il ərzində erməni qəsbkarları tərəfindən maddi-mədəni sərvətləri talan edilmiş ərazilərimizin bərpası, erməni əsarətindən azad edilmiş bölgələrdə məskunlaşma, layiqli yaşayış və iqtisadi fəallığın təmin edilməsi, genişmiqyaslı quruculuq işləri Azərbaycanın yeni inkişaf prosesində mühüm mərhələnin başlanğıcıdır.

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 4-də Cəbrayıl şəhərində inşa olunan yaşayış kompleksinin açılışında demişdir: "Beləliklə, İkinci Qarabağ müharibəsi tarixi Zəfərimizlə başa çatdı. Bu gün bütün Azərbaycan xalqı qəhrəman övladlarımızın minnətdarlıq hissi ilə yaşayır, vətənpərvərlik ruhunda yetişmiş gənc nəsil vaxtilə itirilmiş torpaqlarımızı xalqımıza, dövlətimizə qaytara bilmişdir".

Postmüharibə dövründə minlərlə kvadratkilometrdən çox ərazidə infrastruktur, nəqliyyat, logistika layihələri reallaşdırılır, kənd təsərrüfatı sahəsində, xidmət sektorlarında böyük işlər görülür, bu ərazilər ölkə iqtisadiyyatına inteqrasiya olunur, keçmiş məcburi köçkünlər qayıtdıqları doğma yurd yerlərində normal həyat şəraiti ilə təmin edirlər və bütün bunları dövlətimiz heç bir ölkədən yardım istəmədən, iqtisadi gücü hesabına, təkbaşına həyata keçirir. "Bura heç vaxt erməni torpağı olmayıb və bundan sonra heç vaxt olmayacaq. Bu, Azərbaycan torpağıdır. Biz azərbaycanlılar - bu torpaqların sahibləri qayıtmışıq", - deyən Prezident İlham Əliyevin göstərişi və şəxsi nəzarəti ilə düşməndən geri alınmış ərazilərdə yenidənqurma və abadlıq işləri geniş vüsət alıb. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanan zəfərdən sonra Böyük Qayıdış proqramının birinci mərhələsində işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yeni yol-nəqliyyat infrastrukturunun yaradılması, elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi qarşıya qoyulan əsas vəzifə olmuş və bu gün də uğurla davam etdirilir. Eyni zamanda xalqımızın mədəni irsini, milli-mənəvi dəyərlərini özündə yaşadan tarixi, maddi-mədəniyyət abidələrimizin, inanc yerlərimizin qorunması, gələcək nəsillərə çatdırılması və dünya miqyasında təbliği diqqət mərkəzində saxlanılır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2 avqust 2001-ci il tarixli qərarı əsasında ölkə ərazisində yerləşən tarix və mədəniyyət abidələrinin siyahısı təsdiq edilmişdir. Sözügedən siyahıda Cəbrayıl, Kəlbəcər, Füzuli, Şuşa, Ağdam, Xocalı, Zəngilan, Qubadlı və Xankəndidə yerləşən dünya, ölkə və yerli əhəmiyyətli memarlıq (məscid, türbə, qala, körpü və s.), arxeoloji (yaşayış yeri, kurqan, nekropol və s.), bağ-park, monumental və xatirə abidələri, dekorativ-təbii sənət nümunələri yer alır. Bu barədə **Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə**

**Dövlət Xidmətinin mətbuat katibi Fariz Hüseynli** bildirdi ki, həmin qərara əsasən Cəbrayıl rayonu üzrə 43 tarix və mədəniyyət abidəsi qeydiyyatına alınmışdır. Rayonda yerləşən XI-XIII əsrlərə aid 11 tağlı və XIII əsrə aid 15 tağlı Xudafərin körpüləri dünya əhəmiyyətli memarlıq, rayonun Xubyarlı kəndi ərazisində tunc dövrünə aid olan Niftalı kurqanları isə dünya əhəmiyyətli arxeoloji abidələrdir. Cəbrayıl şəhərində ilk orta

əsrlərə aid Açoğlan nekropolu, Karxulu kəndindəki tunc dövrünə aid Karxulu kurqanları və yaşayış yeri, Mahmudlu kəndindəki tunc dövrü nümunələri Canqulu və Quştəpə kurqanları, Şıxlar kəndində İmanqazan təpələri (tunc dövrü), Şıxlar mağarası, Şıxlı kəndində yerləşən son



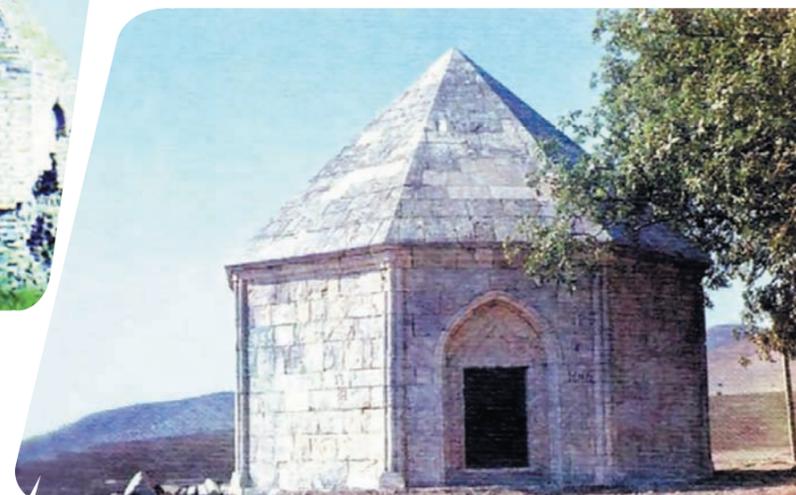
tunc dövrünə aid Şıxlı kurqanları və İmanqazantəpə kurqanı ölkə əhəmiyyətli arxeoloji abidələr siyahısına salınmışdır. Rayonun Qalacıq kəndində yerləşən Qaladağ qalaçası və yaşayış yeri (ilk orta əsrlər), Məscid-təpə kurqanı (tunc dövrü), Naftalılar, Qışlaq və Hovuslu kəndlərindəki son tunc və ilk dəmir dövrünə aid kurqanlar, Horovlu kəndi ərazisində olan ilk dəmir dövrü nümunəsi Çinli-təpə yaşayış, Şükürbəylidə ilk tunc dövrü abidəsi, Torağaytəpə yaşayış yeri və Çələbilər kəndində daş dövrünə aid Divlər sarayı da yer alır.

Cəbrayıl şəhərindəki Sultan Allahverdi hamamı (XIX əsr), Xubyarlı kəndindəki Dairəvi və Səkkizguşəli türbələr (XVII əsr), Şıxlar kəndində Dairəvi türbə (XIV əsr), Sirik kəndində Qala qülləsi, Diridağ dağında XII əsr nümunəsi Qız qalası, Dağtumas kəndindəki Sərdabə (XIII-XIV əsr),



Çələbilər, Papı, Daşkəsən, Məzrə, Süleymanlı kəndlərindəki XIX əsrə aid məscidlər yerli əhəmiyyətli memarlıq abidələri olaraq qeydiyyata götürülmüşdür. Şəhərdəki C.Əhmədovun ev-muzeyi, İkinci Dünya müharibəsində həlak olmuş həmvətənlərimizin xatirə abidəsi yerli əhəmiyyətli bağ-park, monumental və xatirə abidələri, Cəbrayıl şəhəri, Karxulu, Sirik kəndləri və Diridağdakı köhnə qəbiristanlıq və yaşayış yerləri, o cümlədən Dağtumasda Mağara, Şıxlardakı köhnə qəbiris-

və xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yerləşən tarixi abidələrimizin bərpa və konservasiyasına başlanıldı. Artıq bir zamanlar ermənilərin vəhşicəsinə dağıtdığı, tövləyə çevirdiyi müqəddəs dini məkanlarımızdan yenidən azan səsləri eşidilir, dualar oxunur. Düşməndən geri alınmış ərazilərdə Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən dövlət qeydiyyatında olan 705 abidədən 550-si, eləcə də 402 tarixi, memarlıq və arxeoloji əhəmiyyət kəsb edən obyektin inventarlaşdırılması həyata keçirilib. Qeyd edim ki, mina təhlükəsi baxımından riskli ərazilərdə yerləşən bir çox abidəyə



tanlıq, Şəhərcik kəndinin xarabalıqları və Dulusxana yaşayış yeri, Həsənli düzündəki yaşayış yeri orta əsr arxeoloji abidələr siyahısındadır. Şıxlar kəndindəki Daş qoç fiquru dekorativ-təbii sənət nümunəsi kimi qeydə alınmışdır. Onu da qeyd edim ki, uzun illər işğal altında qalan dövlət mühafizəsinə götürülmüş daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin rayon və şəhərlər üzrə təsnifatında Cəbrayıl rayonu ərazisində yerləşən dünya əhəmiyyətli 2 memarlıq, 1 arxeoloji, ölkə əhəmiyyətli 16 arxeoloji, yerli əhəmiyyətli 12 memarlıq, 9 arxeoloji, 2 bağ-park, 1 dekorativ olmaqla, ümumilikdə 43 abidə qeydə alınmışdır.

Vətən müharibəsindən qısa zaman sonra Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın xüsusi diqqət və qayğısı nəticəsində, yerli

baxış keçirilməsi mümkün olmadığından bu istiqamətdə işlər davam edir.

Bütün dünyaya məlumdur ki, qonşu dövlətin işğalçılıq siyasəti nəticəsində xalqımıza məxsus tarixi, mədəni abidələr dağıdılıb, ev-muzeyləri qarət edilib, erməni vandalizminə məruz qalıb. Məscidlərimiz, qəbiristanlıqlar, tarixi abidələr, bütün yaşayış binaları və ictimai iaşə obyektləri yerlə-yeksan edilib. 30 illik işğala son qoyan, öz milli-mənəvi dəyərlərinə, mədəni irsinə söykənən müstəqil dövlətimiz hər bir sahədə olduğu kimi, tarixi abidələrimizin, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunması yönündə də uğurlu siyasət yürüdü.

Abidələr təkcə tarixin silinməz yaddaşı və əsrlərin yadigarı deyil, həm də maddi-mədəniyyət nümunələridir. Bu baxımdan, onların qorunması və gələcək nəsillərə çatdırılması dövlətimizin məqsədyönlü siyasətində əsas yer tutur.

Mehparə ƏLİYEVƏ,  
"Respublika".

## Media nümayəndələri üçün seminar

**Iqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti və Medianın İnkişafı Agentliyinin birgə təşkilatçılığı ilə iqtisadi sahədə fəaliyyət göstərən media nümayəndələrinin peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması məqsədilə "Daşınmaz əmlakın ilkin qeydiyyatı" mövzusunda seminar keçirilib.**

Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Mətbuat Xidmətindən verilən məlumata görə, qurumun rəis müavini Rüstəm Şahbazov Dövlət Xidmətinin fəaliyyətində müasir idarəetmə elementlərinin tətbiqinə və modern yanaşmalara uyğun olaraq, əmlak idarəçiliyi sahəsində davamlı, genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirildiyini qeyd edib, digər sahələrlə yanaşı, daşınmaz əmlakın qeydiyyatı sahəsində də prosedurların sadələşdirilməsi, vətəndaş məmnunluğunun artırılması, o cümlədən göstərilən xidmətlərin elektronlaşması istiqamətində mühüm layihələrin icra edildiyini diqqətə çatdırıb.

Medianın İnkişafı Agentliyinin İcraçı direktorunun müavini Natiq Məmmədli media nümayəndə-

lərinin peşəkarlığının artırılması və iqtisadi sahədə jurnalistlərin ixtisaslaşmasının vacibliyindən danışıb, ictimaiyyətin dəqiq və dolğun informasiya ilə təmin edilməsində və sahəvi jurnalistikanın inkişafının stimullaşdırılmasında belə seminarların təşkilinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin tabeliyində Daşınmaz Əmlakın Dövlət Kadastrı və Reyestrü publik hüquqi şəxsin departament müdiri Rəşad Əbləşənov "Daşınmaz əmlakın ilkin qeydiyyatı" mövzusunda təqdimatla çıxış edərək, daşın-

maz əmlakın ilkin qeydiyyatı prosedurları, tələb olunan sənədlər, qanunvericiliyin tələbləri, bu sahədə vətəndaşların daha çox istifadə etdiyi elektron xidmətlər və onlardan istifadə qaydaları barədə məlumat verib.

Seminarlarda mövzu ilə bağlı media nümayəndələrinin sualları cavablandırılıb, onlara sertifikatlar təqdim olunub.

Tacir SADIQOV,  
"Respublika".

